

PUNT INFORMATIU 162 – NOVEMBRE 2009

València, 558 6è 1a – 08026 Barcelona

Tel. 93 245 61 65 – Fax 93 513 43 17

E-mail: agrupament@agrupament.com – Web: www.esbarts.cat

MANIFEST AFER PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

L'Ens de Comunicació Associativa, entitat que agrupa 22 federacions de l'associacionisme cultural català, davant dels fets que darrerament s'estan coneixent sobre la gestió del Palau de la Música Catalana, vol comunicar el següent:

1er Manifestem la nostra perplexitat sobre el com i el perquè s'han pogut realitzar tantes irregularitats i en tant de temps, sense que no hagin estat detectades. El Palau de la Música Catalana és una obra social i arquitectònica emblemàtica, però no és un referent a l'hora de parlar de gestió cultural dins de l'associacionisme català. La quantia de l'estafa i el frau, tant la que s'ha reconegut en la declaració de culpabilitat com la que es dedueix del debat públic originat, és de tals proporcions que no solament justifica el malestar de la massa coral de l'Orfeó per les desatencions que ha patit, sinó que indigna el conjunt de la cultura popular per la multitud d'instal·lacions que podrien haver estat arranjades amb els diners que han anat a parar al domini privat i la dinamització que s'hagués pogut incentivar amb tants recursos. Suggestim la comparació del total de l'estafa feta sobre la base dels diners aportats per les institucions públiques i els pressupostos que aquestes dediquen a les associacions i a la cultura popular. Sembla una evidència que, al marge de la sentència judicial que dirimirà les responsabilitats, les institucions polítiques s'haurien de plantejar una actuació exemplaritzadora. És per tot això que el judici a Fèlix Millet i els seus col·laboradors no s'ha de convertir en un judici al món associatiu cultural català.

2on Per llei, existeixen des de fa molt de temps, els instruments i les eines de control regular de les entitats, fundacions i organisme similars. Les obligacions recauen en els socis, patrons i administracions quan es parla de consorcis com és el cas del Palau de la Música Catalana. És del tot inadmissible que ara els responsables institucionals "avisin" de més controls i filtres a les entitats, quan han estat precisament ells els que no han complert amb les seves obligacions, fins al punt que se'ls en poden demanar responsabilitats. No tot ni tothom es pot posar en el mateix sac. Des de sempre, els limitats recursos econòmics que el món associatiu cultural ha rebut de les administracions públiques han estat fiscalitzats i no solament se n'ha demostrat el bon ús, sinó que el seu benefici social ha estat multiplicat de manera exponencial per la pràctica i les activitats dutes a terme, per la immensa aportació de capital humà altruista i voluntari. A cadascú les seves responsabilitats.

3er Catalunya s'ha forjat en aquests darrers dos-cents anys dins d'un model d'acció social i cultural liderat per la seva societat civil i en concret pel moviment associatiu en les seves diferents manifestacions. Molts pobles i barris del país disposen d'equipaments construïts i gestionats per aquesta iniciativa associativa. No ens podem permetre que es qüestionï aquest treball i esforç que diàriament milers i milers de persones culturalment actives duem a terme. Fets com els que ara han sortit a la llum pública no poden eclipsar de cap de les maneres la realitat social i cultural que significa per al país el poder disposar d'una extensa xarxa associativa, de la qual l'Orfeó Català n'és un dels molt bons exemples.

CORRANDES DE NOVEMBRE

DIUMENGE DIA 1 DE NOVEMBRE

A les 15 h.

-Festival de danses amb *Els Dansaires Catalans de Tuïr* i el Grup Basc "Guetaria" a la Sala Jeantet Violet de Tuïr (Rosselló - Catalunya Nord).

A les 18 h.

-Recital de Tots Sants a càrrec de totes les seccions de *Ballets de Catalunya, de Barcelona*. Lloc: C/Enric Granados, entre Consell de Cent i Diputació - Població: Barcelona – Eixample.

DILLUNS DIA 2 DE NOVEMBRE

A les 19 h.

-Actuació de *l'Agrupació Folklorica Igualadina* a les Caves Buigues d'Òdena (Anoia).

De 19.30 a 21 h.

-Sessió de "La Cafetera de *l'Esbart Català de Dansaires* amb el Ball de les gitanes de Castellbisbal. Lloc: La Casa dels Entremesos Pl. Beates 5 - Població: Barcelona -- Ciutat Vella.

DIVENDRES DIA 6 DE NOVEMBRE

De 20.15 a 21.15 h.

-Ball dels divendres per aprendre a ballar i passar-s'ho bé ballant organitzat per *l'Esbart Català de Dansaires*. Lloc: La Casa dels Entremesos Pl. Beates 5 - Població: Barcelona -- Ciutat Vella.

DISSABTE DIA 7 DE NOVEMBRE

Tot el dia.

-Jornada portes obertes de *Ballets de Catalunya de Barcelona*. Lloc: C/Enric Granados, entre Consell de Cent i Diputació - Població: Barcelona – Eixample.

A les 21 h.

-Festival de Danses en homenatge a Ricard Amat, fundador de *l'Esbart Dansaire del Vallès de Terrassa*. Lloc: Teatre Alegria - Població: Terrassa (Vallès Occidental).

A les 22 h.

-Espectacle "Manel, pas a pas" en motiu del centenari del naixement de Manel Saderra per *l'Esbart Fontcoberta de Banyoles*. Lloc: Teatre Municipal - Població: Banyoles (Plà de l'Estany).

DIUMENGE DIA 8 DE NOVEMBRE

A les 12.30 h.

-Espectacle "ReVOLTA" de *l'Esbart Sant Martí de Barcelona*, dins la Fira Mediterrània. Lloc: Teatre Conservatori - Població: Manresa (Bages).

A les 14 h.

-Ball de les Gitanes pel *Grup Mediterrània de Sant Cugat del Vallès* a la Plaça Octavià de Sant Cugat del Vallès (Vallès Occidental).

A les 18 h.

-Danses per *l'Esbart Sant Genís de Taradell* al Teatre La Societat de Maçanet de la Selva (Selva).

-Actuació dels bastoners i grallers de *l'Esbart Olot* dins la Fira Mediterrània. Població: Manresa (Bages).

A les 18.30 h.

-Espectacle "Centendansa" de *l'Esbart Manresà de Dansaires*, dins la Fira Mediterrània al Teatre Kursaal de Manresa (Bages).

A les 19 h.

-Espectacle "Manel, pas a pas" en motiu del centenari del naixement de Manel Saderra per *l'Esbart Fontcoberta de Banyoles*. Lloc: Teatre Municipal - Població: Banyoles (Plà de l'Estany).

DIMECRES DIA 11 DE NOVEMBRE

A les 20.30 h.

-Ball de Rams de Sant Martí de Provençals a càrrec de totes les seccions de *l'Esbart Sant Martí de Barcelona*. Lloc: Plaça del Canonge Rodó - Població: Barcelona -- Sant Martí.

DIVENDRES DIA 13 DE NOVEMBRE

De 20.15 a 21.15 h.

-Ball dels divendres per aprendre a ballar i passar-s'ho bé ballant organitzat per *l'Esbart Català de Dansaires*. Lloc: La Casa dels Entremesos Pl. Beates 5 - Població: Barcelona -- Ciutat Vella.

DISSABTE DIA 14 DE NOVEMBRE

A les 17 h.

-Mostra de dansa de Festa Major per totes les seccions de *l'Esbart Sant Martí de Barcelona*. Lloc: Teatre de l'Escola Tècnica del Clot c/València 680 - Població: Barcelona -- Sant Martí.

A les 18 h.

-24a Roda d'esbarts infantils i juvenils de la Catalunya Central amb *l'Esbart de l'Agrupació teatral i dansaire de Sant Martí Sarroca (amfitrió)*, *l'Esbart Rocasagna de Gelida* i *el Grup Dansa Jove de l'Esbart Dansaire de Sant Esteve de Navàs*. Lloc: Teatre - Població: Sant Martí Sarroca (Alt Penedès).

-Presentació del logotip del 25è Aniversari de *l'Esbart Vila d'Esplugues*. Lliurament del premi al guanyador/a del concurs de disseny i actuació de *l'Esbart Vila d'Esplugues*. Lloc: Pista Centre Cultural L'Avenç - Població: Esplugues de Llobregat (Baix Llobregat).

DIUMENGE DIA 15 DE NOVEMBRE

A les 13 h.

-Danses en homenatge a Àngel Guimerà a càrrec de *l'Esbart Manresà de Dansaires*. Participació als actes que la ciutat i la comarca organitzen. Lloc: Carrer de Guimerà cantonada Muralla de Manresa (Bages).

A les 17 h.

-Festa de la Dansa al Camp de l'Arpa amb la participació als actes de *l'Esbart Sant Martí de Barcelona*. Lloc: Teatre del Casal Calasanc c/Sant Quintí - Població: Barcelona -- Sant Martí.

A les 17.30 h.

-Recital de danses a Barcelona-Horta amb *l'Esbart Rocasagna de Gelida*. 2a part: "Espectacle "Tossa 1914". Lloc: Teatre Foment Hortenc - Població: Barcelona -- Horta-Guinardó.

A les 18 h.

-Roda d'esbarts SETVETES amb *l'Esbart Dansaire Vilanova del Camí (amfitrió)*, *l'Esbart Dansaire del Vallès de Terrassa* i *l'Esbart Olesa d'Olesa de Montserrat*. Lloc: Centre Polivalent Papaseit - Població: Vilanova del Camí (Anoia).

DIVENDRES DIA 20 DE NOVEMBRE

De 20.15 a 21.15 h.

-Ball dels divendres per aprendre a ballar i passar-s'ho bé ballant. Organitza: *Esbart Català de Dansaires de Barcelona*. Lloc: La Casa dels Entremesos Pl. Beates 5 - Població: Barcelona -- Ciutat Vella.

DISSABTE DIA 21 DE NOVEMBRE

A les 16.30 h.

-Festival de la Casa de Andalucia de Manresa amb la participació de *l'Esbart Manresà de Dansaires* i de *l'Esbart del Casal de Dansaires Manresans*. Lloc: Teatre Conservatori - Població: Manresa (Bages).

A les 21 h.

-XXXIIè Recital de Música i Dansa Folklorica-Religiosa - 15è Memorial Joan Lorente i Aranda a càrrec de *l'Esbart Sant Martí de Barcelona* amb la col·laboració de la Cobla Sant Jordi – Ciutat de Barcelona dirigida per Jordi Núñez i Pallarola. Lloc: Església parroquial de Sant Martí del Clot - Població: Barcelona.

A les 21.30 h.

-Recital de cloenda del Centenari de *l'Esbart Manresà de Dansaire* amb la participació de dansaires de totes les èpoques al Teatre Kursaal de Manresa (Bages).

-Espectacle d'extdansaires de *l'Esbart Ciutat Comtal de Barcelona* dins els actes de celebració del 50è aniversari al Centre Catòlic de Sants a Barcelona -- Sants-Montjuïc.

-Roda d'esbarts SETVETES amb la participació de *l'Esbart Castell de Tona (amfitrió)*, *l'Esbart Olesa d'Olesa de Montserrat*, *l'Esbart Sant Genís de Taradell* i *el Grup de Dansa Mediterrània de Sant Cugat del Vallès*. Lloc: Sala La Canal - Població: Tona (Osona).

DIUMENGE DIA 22 DE NOVEMBRE

A les 12 h.

-Danses catalanes amb motiu del 32è aniversari de *l'Esbart Sabadell Dansaire* amb l'acompanyament musical de La Corrada. Hi participen totes les seccions. Lloc: Sala Polivalent del Parc Nord, Ronda de Navacerrada 58 - Població: Sabadell (Vallès Occidental).

A les 18 h.

-Actuació de *l'Esbart Dansaire Sícoris de Lleida* a Les Borges Blanques (Garrigues).

-Espectacle "d'un temps, d'un país" pels ex-dansaires de *l'Esbart Ciutat Comtal de Barcelona* dirigits per Lluís Calduch al Centre Catòlic de Sants, c/Antoni de Capmany 72-76 de Barcelona.

DIUMENGE DIA 29 DE NOVEMBRE

A les 12 h.

-31a Roda d'Esbarts Catalònia Infantil i Juvenil amb la participació de *l'Esbart L'Espolsada de Premià de Dalt (amfitrió)*, *l'Esbart Dansaire de Granollers*, *l'Esbart Dansaire Vicentí* i *l'Esbart Dansaires de l'Hospitalet*. Lloc: Pavelló Poliesportiu - Població: Premià de Dalt (Maresme).

A les 18 h.

-Mostra de Dansa dels Països Catalans amb *l'Esbart Joventut Nostra* i *l'Esbart Sant Jordi del Foment*, ambdós de Barcelona al Teatre de l'Agrupació Congrés, c/Alexandre Galí 20 a Barcelona -- Sant Andreu.

-Recital de danses a càrrec de *l'Esbart Egarenc de Terrassa* al Teatre Alegria de Terrassa.

-Recital de danses catalanes dins el 36è aniversari de *l'Esbart Dansot de Capellades* amb la Cobla la Principal del Llobregat. Lloc: Sala de la Lliga - Població: Capellades (Anoia).

A concretar.

-Ballada del soci de *l'Esbart Català de Dansaires* amb acompanyament musical del Grupet a Barcelona.

L'AGENDA ONLINE

<http://www.esbarts.cat/index.php?mod=Agenda>

Recordem als esbarts que cal que ens facin arribar les seves ballades, recitals, viatges, activitats, etc..., ABANS DEL DIA 20 DEL MES ANTERIOR A LA DATA DE L'ESDEVENIMENT. També ens cal saber el lloc i l'hora. Gràcies per la vostra comprensió.

Els Dansaires Catalans de Tuïr

CORRANDES PASSADES

DEL MES D'OCTUBRE

ACTUACIONS QUE NO ENS VAN PODER SER COMUNICADES ABANS DE TANCAR L'EDICIÓ DEL PUNT D'OCTUBRE, PERÒ QUE EN EL SEU MOMENT VAN FIGURAR ANUNCIADES A LA PLANA WEB DE L'AGRUPAMENT.

DIA 3

- L'Esbart Maragall de Barcelona va actuar a la Festa de la Diversitat (BCN).
- L'Esbart Vila del Vendrell va actuar a Santa Oliva.

DIA 10

- L'Esbart Sant Genís de Taradell va actuar amb un grup convidat d'Eivissa a Taradell.

DIA 11

- Els Dansaires Catalans de Tuïr van fer una ballada a Castell al Conflent amb motiu de la Castanyada.
- L'Esbart Sant Genís de Taradell i el Grup S. Joan d'Eivissa van actuar a Sant Vicenç de Torelló.

DIA 17

- L'Esbart Rocasagna de Gelida (Pre-Cos de Dansa) va actuar a Sant Pere de Riudebitlles.
- L'Esbart Vila d'Esplugues va actuar amb motiu del Correllengua 2009 a la seva vila.
- L'escola de dansa de l'Esbart Dansaire de Rubí va actuar a la plaça del Dr Guardiet de Rubí.

DIA 18

- L'Esbart Sícors de Lleida va actuar al Teatre Principal de la seva ciutat.
- L'Esbart de l'Agrupació Folklorica Igualadina -secció de veterans- va actuar a Igualada.
- L'escola de dansa de l'Esbart Dansaire de Rubí va actuar a Castellbisbal.

DIA 21

- L'Esbart Sant Cugat va actuar a l'Auditori de Barcelona amb "Musiquetes a la Bressola".

DIA 23

- L'Esbart Dansaire Sant Joan Despí va actuar a Castellbisbal.

DIA 24

- L'Esbart Santa Tecla de Tarragona va actuar a Vilanova del Vallès amb l'espectacle "Onades".
- L'Esbart Dansaire Sant Joan Despí va actuar a la seva vila a l'Auditori Miquel Martí Pol.

DIA 25

- L'Esbart Sabadell Dansaire va organitzar una trobada d'Esbarts infantils i juvenils a Sabadell amb la participació de l'Esbart Dansaire de Tarragona.
- L'Esbart Barkeno va organitzar la Trobada d'Esbarts al Barri de Marina a la zona franca de Barcelona, amb l'Esbart Dansaire Sant Adrià de S. A. de Besòs i l'Esbart Vila d'Esplugues, d'Esplugues de Llobregat.
- L'Esbart Folkloric Sarrià va actuar al migdia a la vila de Sant Boi de Llobregat.
- L'Esbart Gaudí de Barcelona va actuar als Jardins Montserrat Roig de l'eixample de Barcelona-ciutat.

DIA 31

- Totes les seccions de l'Esbart Montgrí van actuar al Centre Cultural de la Mediterrània de Torroella de M.

Del dia 9 al dia 12

- L'Esbart Rocasagna de Gelida va actuar a un Festival de Portugaleta al País Basc.

ELS REFRANYS DEL MES

**DEL LLIBRE "CINC MIL REFRANYS CATALANS I FRASES FETES POPULARS"
EDITORIAL MILLÀ 1965.**

MES DE NOVEMBRE

De Tots Santa a Sant Andreu, ven o pluja o fred o neu.
De Tots Sants a Sant Martí, onze dies i un matí.
Per Tots Sants, capes i mocadors grans.
Sant Sadurní, el fred gros ja es aquí
De Tots Sants a Nadal, justa una passa de gall.
Per Sant Martí, enceta la bóta del vi.
Per Sant Andreu, pluja, neu o fred molt breu.
Per Santa Caterina, del bon blat fes la farina.
Novembre humit, et farà ric.
Per Sant Climent, el fred reganya la dent.
De Santa Caterina a Nadal, un mes cabal.
Per Sant Iscle el fred xiscla.
Per Sant Andreu, neu per tot arreu.
Per Sant Andreu, si no teniu capa ja patireu.

“Això era abans, ara amb el canvi climàtic, no n’encertem quasi cap”.

A.G.C.-

ELS LECTORS ENS ESCRIUEN

CORREUS REBUTS DE PART DELS NOSTRES SOCIS

L'Esbart Santa Eulàlia de Banyeres del Penedès té nova plana web :
<http://esbartsantaaulalia.googlepages.com>

L'Esbart Sant Cugat de Sant Cugat del Vallès
ha canviat de domicili:
Esbart Sant Cugat
Carrer Vallès, 51
08172 Sant Cugat del Vallès
Telèfon: 936 752 652

Al barceloní barri de Sant Andreu del Palomar, una entitat està celebrant aquest any els seus primers 110 anys de fruitosa i esforçada existència, és l'**Orfeó l'Eco de Catalunya**. Són molts anys. Al·leluia !

He tingut oportunitat de visitar la magnífica exposició commemorativa d'aquesta efemèride, celebrada a l'Ateneu de Sant Andreu, i tinc a les meves mans el Butlletí **Tornaveu** del mes de setembre, que explica i defineix, en diverses col·laboracions, un petit esbós de la seva història, de les seves il·lusions, dels seus sentiments i de les seves interessants vicissituds centenàries; lectura que m'ha fet sentir solidari i agraït. Per qüestió d'espai em referiré només a una d'elles, signada pel que fou durant quasi 50 anys el seu director, Salvador Puga, perquè expressa d'una manera eloqüent que res no es fa si una cosa no s'estima i no hi ha un pregon sentiment de companyonia i compromís en la tasca. Res no es mou si no hi ha compromís i fe. I ho faré, esclar, extrapolant intencionadament algunes expressions al nostre món de la dansa i, anant encara més enllà, a la nostra condició de pertinença a una nació i a una cultura molt definida: la nostra nació i la nostra cultura.

El senyor Puga diu que l'**Eco** són les persones que el conformen. Aquesta és una realitat irrefutable. Jo crec que els països, les persones, les entitats, els grups, les empreses, són les idees, els sentiments, els somnis, i per tal de descobrir-ho ho has d'anar vivint, lluitant i estimant amb dedicació i fe. Un orfeó, doncs, com un esbart, i per sobre de tot un país, no serien res sense les dones i els homes que els conformen i sense posar-hi amor. I jo hi afegiria passió. I són sentiments que s'han d'encomanar. Ens diu que un orfeó són els que canten. I tant!, i el que porta la senyera, poso per cas, i tots els socis i amics que hi donen un generós suport. Som de cordes diferents -i mai potser més adient aquesta expressió-, els orfeons i els esbarts, o les agrupacions sardanistes, o les diverses associacions de cultura popular en qualsevulla formulació, som de cordes diferents però ens afanyem tots a estirar el carro d'una idèntica cultura, i aquesta circumstància ens ha d'unir en l'esforç i en els ideals.

Certament, que un grup de persones que es reuneixen per a una finalitat cultural: el cant, la dansa, aixecar castells o fer esclatar carrutxes, poso per cas, i vagin comptant la seva existència a partir dels cent anys, és una circumstància que ens hauria de fer ser optimistes, i generalment no en som. O no en som gaire. Fa l'efecte que sempre ens estem pensant que nosaltres som la darrera generació que manté el compromís, i aquesta actitud no ens ajuda gaire per a aixecar la moral dels que ens segueixen.

El fet que en el nostre camp concretament, recentment dos esbarts hagin complert o estiguin complint el seu primer centenari i que altres grups vagin empenyent darrere seu per a arribar-hi i ultrapassar-lo, ens hauria de fer tornar més confiats, però, això sí, sense abaixar la guàrdia, perquè en el nostre cas confiats vol dir també compromesos. Res del que fem o seguirem fent no serà fàcil, però si hi posem dedicació i compromís aconseguirem de poder celebrar molts centenaris. Ja ho veureu.

Des d'aquestes pàgines del **Punt Informatiu**, jo voldria aprofitar-ho per a reiterar la meva felicitació als entusiastes components (junta directiva, cantants, ajudants i seguidors) de l'**Orfeó l'Eco de Catalunya**, de Sant Andreu del Palomar, encoratjant-los a seguir mantenint la seva il·lusió i el seu compromís, i voldria traspassar aquests sentiments a tots els nostres esbarts: que tinguin fe, que estiguin convençuts d'allò que practiquen, que s'estimin l'esbart, perquè només estimant cadascú el seu aprendrem a respectar els altres i a compartir esforços. Que porfidiegin en allò que fan i en allò que creuen. Que la fe en la nostra tasca no decaigui mai. Treballar per una cultura és treballar per al país, no en tingueu cap dubte. Doncs cadascú en la seva parcel·la, lluitem tots per la nostra nació i per la nostra identitat, uns amb el cant coral, altres amb les danses..., i tots per Catalunya.

Ricard Jové i Hortonedà.-

Orfeó l'Eco de Catalunya

"110 anys
de l'Eco a Catalunya"

MITJANS DE COMUNICACIÓ

L'AGRUPAMENT D'ESBARTS DANSAIRES JA ÉS AL FACEBOOK!

Facebook és una eina social que connecta la gent amb els seus amics i companys de feina, d'estudi o que estiguin a la seva vida. El web es va crear originalment per als estudiants universitaris dels Estats Units, inicialment per a Harvard. Actualment està obert a qualsevol persona que disposi d'adreça de correu electrònic. Els usuaris es poden organitzar per grups i unir-se a xarxes concretes en relació a la seva situació acadèmica o zona geogràfica. El maig del 2008, i gràcies a la traducció feta pels propis usuaris, va aparèixer la versió del Facebook en llengua catalana. Des de setembre de 2009, reuneix més de 300 milions de membres a través del planeta. És el 2n lloc web Internet més visitat al món després de google.com.

D'INTERÈS

APORTACIONS A LA DANSA CATALANA, *trobada d'inèdits, publicats i impublicats*

L'Esbart Català de Dansaires convoca la 2a jornada de presentació de reculls, de reconstruccions, d'intervencions, d'estudis, etc. sobre dansa o qualsevol aspecte relacionat el **dissabte 28 de novembre** de 2009, de **10 a 14 h i de 16 a 19 h** de la tarda a la Casa dels Entremesos, pl. Beates 5, de Barcelona.

Aportacions a la dansa catalana és un espai per donar veu, presentar i difondre qualsevol aspecte que tingui relació amb la dansa tradicional catalana. S'adreça a totes les persones interessades en conèixer les darreres aportacions i a aquells autors que desitgin presentar una aportació.

A partir del reconeixement de la dansa com a part del patrimoni immaterial i intangible de Catalunya, *Aportacions a la dansa catalana* vol fer ressò tant de la pràctica com de l'estudi de la dansa tradicional: reconstruccions, estudis, documentacions, filmacions o dinamitzacions al voltant de les danses catalanes o d'algun aspecte que hi tingui relació: música, festes, indumentària, etc.

Per això l'Esbart Català de Dansaires convida totes les persones, grups de balladors i balladores, col·lectius, entitats, centres d'estudis o administracions que estiguin interessats en la jornada, sigui d'oient o presentant una aportació.

Aportacions a la dansa catalana es va realitzar per primer cop l'any 2004 amb motiu de l'homenatge a Aureli Capmany. Enguany es convoca coincidint amb *l'Any Amades*.

Totes les aportacions presentades a la jornada seran editades, íntegres o resumides, en una publicació posterior que s'enviarà a les persones inscrites i als autors.

Per assistir com a ponent o com a públic: inscripció gratuïta fins el mateix dia 28 de novembre.

Inscripció d'Aportacions: inscripció gratuïta fins el dia 13 de novembre.

Telèfon: 93 412 51 11 - E-mail: info@esbartcatala.org

SABÍEU QUE ?...

CRÒNICA DE L'ANTONI ARIAS

Entre els nostres avantpassats, la dansa podia ser una de les pràctiques màgiques de l'expulsió dels éssers engendradors de malalties. Existeix encara avui un grup de danses molt difós a Europa que els estudis etnogràfics anomenen **Rondes del Nou**, per que només la dansen nou individus o bé nou parelles. El ball es desenvolupa al so d'una cançó de tema divers però que pren per motiu una sèrie d'objectes o idees afins, cada una d'elles representades per un dansaire o parella de dansaires. A cada repetició de la cantarella s'anomena un dels nou objectes i es tracta de donar la idea que és refusat o suprimit del grup.

Simbòlicament l'eliminació de la parella representa l'expulsió d'un dels dimonis de la malaltia que estava en el cos del pacient. La cerimònia es repeteix amb cadascuna de les parelles i la salut del pacient es recupera completament amb l'expulsió de la darrera parella, fet que marca el final de la dansa. Aquesta mena de danses va estar molt estesa entre nosaltres i es distingia amb els noms de **Rotllet**, **Rotlletó** o **Rotlletí**. Tots recordem la cançó del pomer del qual fem caure una poma cada vegada a partir del nombre 9.

Balls semblants els trobem, amb les variacions que el temps hi ha donat, amb el **Joan petit**, el mateix **Rotlletó** o alguns **balls de bastons** d'origen escocès en els quals s'intenta expulsar balladors de la dansa. És curiós la màgia que s'ha atribuït al 9. Fixem-nos en alguns exemples.

És el darrer dels nombres simples.

Simbòlicament anuncia a la vegada un final i un nou començament. Idea d'un nou naixement i germinació.

El 9 és pels hebreus el símbol de la veritat.

9 són les muses gregues.

El curs escolar dura 9 mesos a Espanya.

L'Ennèada són 9 déus de la mitologia egípcia. Un d'ells, Ra, es podia transformar en qualsevol dels altres i també en gat. D'aquí que el gat té 9 vides.

L'embaràs dura 9 mesos.

I ja no parlem dels jocs matemàtics i de màgia en els espectacles que es fan al voltant del 9. Vistes les propietats màgico-curatives del nou, potser seria bo muntar un espectacle de dansa amb nou esbarts, que ballàriem nou danses, amb música en compàs 9/9 i amb 9 tirades musicals. I fet el dia 9 de setembre. Potser guariríem tots els mals que ens afecten als esbarts ! No ho creieu ?

Les 9 muses gregues ballant

FIRES I FESTES

LA FIRA MEDITERRÀNIA DE MANRESA – DOTZENA EDICIÓ

Mediterrània. Fira d'Espectacles d'Arrel Tradicional és un mercat de noves creacions artístiques, inspirades en la pròpia tradició catalana o aquella més comuna a la riba de la Mediterrània.

Organitzada des de la Fundació Fira d'espectacles d'arrel tradicional, Mediterrània, se celebra cada any a Manresa, des de fa 11 edicions, durant el primer cap de setmana de novembre. La dotzena edició de la Fira se celebrarà **del 5 al 8 de novembre de 2009**.

Com a mercat que és, l'objectiu principal de la Fira és facilitar la contractació dels espectacles programats per part dels programadors inscrits. El nombre de propostes artístiques acostuma a girar al voltant del centenar: *espectacles de música, teatre i dansa per al públic adult i també per al públic familiar; espectacles d'escenari i també propostes itinerants de carrer.*

Majoritàriament es tracta d'espectacles catalans, però el ventall s'obre cap a d'altres zones de la Mediterrània: fins ara han passat per la Fira artistes de llocs tan propers com Occitània o el Piemont. I de més lluny encara, de Grècia i del Líban. Del Magrib i del Pròxim Orient.

Atrets per aquesta oferta excepcional, cada any s'inscriuen a la Fira Mediterrània al voltant de 500 programadors d'arreu del món. I és gràcies a aquest intercanvi professional que s'assoleixen d'altres objectius: Incentivar la creació de noves produccions artístiques de qualitat i acostar-les al gran públic; internacionalitzar les creacions artístiques que es fan a Catalunya; esdevenir aparador i punt principal d'exhibició per al sector; actuar com a punt de trobada de professionals d'arreu dels Països Catalans i crear un fòrum d'intercanvi cultural entre els diferents pobles de la Mediterrània.

Us afegim a continuació els socis de l'Agrupament que participaran a l'edició d'enguany:

Esbart Sant Martí de Barcelona
amb l'espectacle **ReVOLTA**

Diumenge 8 de novembre
12h30
Teatre Conservatori (5€)

Esbart Manresà de Dansaires
amb l'espectacle **Centendansa**

Diumenge 8 de novembre
18h30
Kursaal / Sala Gran (18€)

Tota la programació : <http://www.firamediterrania.cat/>

Venda d'entrades : Per Internet **General Tickets** i a la taquilla (Plaça Sant Domènec).

NOTÍCIES DIVERSES

PROMOCIÓ I DIFUSIÓ DE LA CULTURA TRADICIONAL CATALANA

La **Confederació d'Agrupacions de Cultura Tradicional Catalana** organitza el **2on simposium** sobre **promoció i difusió de la Cultura Tradicional Catalana** per tal de mostrar com introduir la cultura tradicional a les escoles, i quin és el programa que presenta la nostra entitat per assolir-ho.

Per tant, el seu contingut va dirigit a dos àmbits ben diferents que volem interrelacionar: el món educatiu, per un costat, i el món associatiu, per un altre.

Pel que fa al món educatiu, les diferents conferències i les experiències que s'hi presentaran ens donaran una visió més àmplia de com treballar les cultures participades i com compaginar-les amb la feina que es fa als entres.

Quant al món associatiu, es mostrarà als assistents -representats per les entitats- com ho han de fer per vehicular-la cap al món escolar.

En **Joan Soler i Amigó** farà la ponència i hi assistirà en **Ramon Fontdevila** Director del CPCPTC. A més, també comptarem amb una conferència de Joan Badia (Subdirecció General de Planificació Acadèmica Universitària i de l'Espai Europeu d'Educació Superior) i es presentaran un parell d'experiències a escoles: la del CEIP Joan Coret i la del CEIP Vall de Ges (en representació de totes les escoles de Torelló). Presidirà el Simposium el Sr. Antoni Àrias, President de la Confederació d'Agrupacions de Cultura Tradicional Catalana. Per finalitzar l'acte es realitzarà una taula rodona, perquè tots els participants puguin aportar les seves experiències.

La inscripció és gratuïta però cal inscripció prèvia (fins el 6 de novembre) enviant un mail a: cct@cct.cat indicant nom i dos cognoms, DNI, centre (escola, entitat de cultura tradicional, administració -local o no-), telèfons de contacte, mail i adreça postal.

Data: **14 de novembre de 2009**

Hora: de 10 a 14 hores

Lloc: **Centre Cívic Parc Sandaru**

C/. Bonaventura Muñoz, 21 08018 – Barcelona

Com arribar-hi:

Metro: L-1 Arc de Triomf

Renfe: Arc de Triomf: C1, C3 i C4

Bus: 10, 14, 39, 40, 41, 42, 51, 141

Tramvia: T4 (Marina)

Una dansa tradicional

ELS LECTORS OPINEN

EL LENGUATGE DE LA DANSA

Us faig arribar un nou fragment del nostre estimat Delfí Colomer. Quan acaben amb les seves reflexions, podrem comentar alguns punts. Seria interessant que us ho llegíssi amb atenció.

Tornem, però, al pensament de Roger Garaudy.

Aquesta gènesi mítica de la dansa ens fa prendre consciència de la seva significació profunda. Confuci, a la Xina del segle VI, deia: “ Dieu-me com balla un poble i us diré si la seva civilització està sana o malalta”. Livingstone explicava l’anècdota que si algú, per la selva, es topava amb un bantú, el bantú no preguntaria mai “- Qui ets?”, o bé “- On vas?”, sinó que preguntaria “- Què balles?”. Per un africà la dansa indica la tribu, la religió la comunitat... Mireu si en diu de coses la dansa! D’aquí la seva accentuada característica com a procés de comunicació.

Per entendre la dansa com un procés de comunicació, com un llenguatge, hauríem de tenir en compte dos elements: els moviments corporals, en general i els moviments incorporats a la dansa, en particular. Ni uns ni altres són moviments fortuïts, sinó que són moviments apresos culturalment.

Aquest aprenentatge és part d’una cultura somàtica, d’una cultura del cos, que està constituïda per un sistema de normes que regeixen i que determinen les conductes físiques dels subjectes socials.

Aquestes normes o maneres de realització del moviment corporal presenten un codi que és comú als membres d’un grup social determinat. Així veiem com una sèrie de gestos, que tenen un significat conscient i sobreentès entre els membres que comparteixen una mateixa cultura, són gestos que no constitueixen un llenguatge universal, ja que als membres d’altres cultures no els suposa el mateix nivell de comunicació¹

Els conceptes de cultura somàtica, el que tècnicament se’n diu l’habitus corporal, han estat estudiats darrerament. L’habitus corporal és definit com “ el principi generador i unificador de les conductes dels membres d’un grup”, és dir “del sistema de normes profundament interioritzades que sense expressar-se mai totalment ni sistemàtica, regeixen implícitament la relació d’uns individus d’un mateix grup amb el seu cos”.

Per traduir els codis gestuals i corporals és necessari considerar alguns aspectes que s’observen en les formes i normes de l’exhibició visual del cos i la intervenció física entre els cossos. Entre aquests aspectes podríem considerar: la concepció i utilització de l’espai; els signes donat pel gestos i els moviments que tenen un significat en un context i no aïllats; la comunicació tàctil entre els participants; i, finalment, el contacte visual (tenint en compte que el comportament ocular és la forma més subtil de llenguatge corporal). Exemple: una caiguda d’ulls en el cinema mut, el joc de dirigir amb els ulls que practicava el director d’orquestra Ernest Ansermet.

Totes aquestes consideracions sobre el llenguatge de la dansa s’han generat dins els estudis de comunicació no verbal i avui hi ha una disciplina- en una etapa molt inicial- la kinesis, l’estudi del moviment, que ha d’aportar molt a l’estudi del llenguatge de la dansa.

---

¹ És interessant d’advertir, a més, que cada societat atorga un significat a alguns dels innumbrables moviments anatòmics possibles per l’esser humà. Als Balcans, sobretot a Bulgària, per fer que si amb el cap la gent no fa anar el cap amunt i avall sino que el fa anar d’una banda a l’altra, la qual cosa ocasiona problemes d’interpretació; o a la part de Grècia- al sud dels Balcans- que per dir que no aixequen els ulls enlaire posant-los en blanc.

Hi ha molt poques coses escrites que es puguin recomanar. Jo animaria als alumnes d'aquest Curs de Mestratge a estudiar el fenomen en directa relació amb la dansa catalana d'arrel tradicional, i deixar alguna cosa per escrit. Cal que hi comenci a haver un cos teòric escrit.

Un dels pocs textos que hi ha sobre el Llenguatge de la Dansa és el de Mary Wigman². El llenguatge de la dansa és una reflexió estètico-filosòfica de molta altura sobre aquestes qüestions que tractem aquí. Segons la Mery Wigman la dansa és una **llengua viva**- atenció a aquest concepte- que parla de l'home. En la dansa el missatge artístic va més enllà de la realitat per parlar a un nivell més elevat amb imatges i al·legories de les emocions més íntimes de l'home i de la seva necessitat de comunicar. En dansa, a diferència de les altres arts, el ballarí és, al mateix temps, l'emissor i l'intermediari, perquè el canal d'expressió que utilitza és ell mateix, és el seu cos. Ell és l'escriptor, és el llibre, i és gairebé, l'aparador d'on es ven el llibre. Aquest fet té molta importància.

Fins i tot té una importància negativa, en contra de la dansa, perquè aquesta fiscalitat de la dansa fa que l'home occidental, amb tota una càrrega a sobre de segles de civilització judeo-cristiana, i de tradició dualista, accepti difícilment que una creació artística d'ordre superior- de l'ànima- pugui tenir com a instrument objecte únic el cos. És a dir, en aquesta dialèctica, entre l'ànima –la part bona- i el cos- la part dolenta- hi ha tota mena d'indecisió que fa que la dansa sigui acusada d'excessiva fiscalitat i, com a tal, sigui proscribida o marginada.

Sant Agustí parla de la carnalitat de la dansa, del seu caràcter orgiàstic: “Aquesta bogeria lasciva, anomenada dansa, cosa del diable...” Aquesta “bogeria” explica que durant tota l'Edat Mitjana només hi hagi- almenys públicament- Danses de la Mort - com la magnífica de Verges, la dansa Macabra, que suposa precisament això, l'anihilació de la carn, l'anihilació d'allò que és l'instrument de la dansa, el cos.

Antoni Arias.-

La Dansa de la Mort de Verges al Baix Empordà

² Mary Wigman és una coreògrafa expressionista alemanya, la clan de la dansa moderna contemporània i de tota l'escola alemanya que ve després; és la mare natural de la Pina Bausch, de la Reinhild Hoffman, de la Suzanne Linke, de tot aquest grup d'alemanys que estan fent expressionisme. Mary Wigman va ser perseguida pels nazis, van proscriure el seu art com a “degenerat”, li van tancar l'escola, les va passar molt magres durant una bona temporada, i, el 1956, ja recuperada i rehabilitada, escriu El llenguatge de la dansa. (Mary Wigman, Le langage de la dance, edició de Jacqueline Robinson, Eds.Papiers, Paris, 1986).

DANSES POPULARS DEL MES

SEGONS EL CALENDARI DE DANSES TRADICIONALS CATALANES DE LLUÍS PUIG

DIA 8

- Ginestar a la Ribera d'Ebre: Ball de Coques
- Sant Martí de Surroca (Ogassa) al Ripollès: Ball de la Maniera, de la Mare de Deu del Puig de França i de Sant Ferriol.

DIA 11

- Xerta al Baix Ebre: Jota xertolina
- Barcelona al Barcelonès: Ball de rams de Sant Martí de Provençals
- Arenys de Munt al Maresme: Dansa d'Arenys de Munt

DATA VARIABLE DE NOVEMBRE

- Sant Cugat del Vallès al Vallès Occidental: Ball de bastons i Ball de les gitanes

COL·LABORACIONS

LES DANSES I LA TARDOR PRIMERENCA

Els dies llents de tardor, que el sol escalfa l'ambient i els dona aquella calidesa peculiar, semblen especialment indicats per als espectacles a l'aire lliure i perquè hi puguin participar, i gaudir-ne, els més menuts, però també els grans.

Tenia referència de l'espectacle i m'havien informat que era una adaptació, o readaptació, del **Ball de l'Ós**, del Vallespir. El marc era prou apropiat: un dels espaiosos patis de Can Fabra, de Sant Andreu del Palomar, preparat per a celebrar-hi diversos actes de les Festes de "La Mercè 2009". Tocant a casa, vaja. Per cert, jo diria que la Mercè s'ha acostat una mica més que altres anys a aquest poble annexionat al Cap i Casal, i els andreuencs ho han agraït participant-hi massivament.

Va ser encoratjador veure, aquell diumenge al matí, com s'anava omplint l'espai de dansa. Veritablement el dia era esplèndid i propiciava la sortida; el sol il·luminava l'ambient i una brisa suau amorosia el matí; al fons, com un decorat afegit, s'hi alçava una blanquíssima nuvolada feta de torrallots, que afavoria graciosament l'escena. Feia la impressió que volien participar de la festa. A més a més, cal dir també que l'Esbart Sant Martí, del Clot, té la virtut d'arrossegar un ampli sector de públic molt fidelitzat. Hom diria que hi havia més de cinc-centes persones, que no està gens malament, encara més tenint en compte que al dissabte ja havien actuat en el mateix escenari, amb més èxit de públic si cal, i aquell diumenge hi havia nombrosos actes arreu de la ciutat.

La representació va començar molt puntual, amb una sortida prou original, que em va encantar, com atípic va ser el final, que no semblava ajustar-se gaire a aquell Vallespir que s'intentava recordar, però que va complaure al públic assistent. Tampoc no hi venia malament, tenint en compte que era un afegit, no sé si necessari, però sí escaient. Vaig trobar molt encertada la intervenció d'una presentadora, o potser seria millor dir-ne narradora, que anava explicant els diversos quadres que s'anaven oferint a un públic entre admirat i divertit. Se la va veure espontània i oportuna, simpàtica, i amb una dicció molt clara. De la dansa

pròpiament dita, a mi em va agradar molt el començament: veure com aquell grapat de gambirots, dintre de la funció, esclar, estaven fent el trapella amb les seves extravagàncies, mentre les noies, sempre més assenyades, estaven començant a interpretar la dansa, va ser tot un detall, i ben significatiu, per cert, que s'ajusta prou a la realitat de les coses.

Sé que el Ball de l'Ós l'he d'haver vist alguna altra vegada en la seva versió podríem dir corrent, el cert és que no ho recordava i no ho tenia gaire clar, per no dir gens. Però aquella realització que va presentar l'Esbart Sant Martí, em va semblar molt novedosa i especialment apropiada per a promoure la dansa entre els infants i joves del país; va resultar una cosa desenfadada, alegre i fins i tot joiosa i encomanadisses la música i les danses; jo diria que espectacles d'aquesta mena haurien de sovintejar més en el programari del món dels esbarts. No caldria que fossin tots iguals, que tampoc no seria necessari, però penso que de cara a la mainada sí que seria escaient fer-ne de semblants amb una certa freqüència, també per part d'altres esbarts. Per cert, que va resultar ser especialment atractiu veure al final com "li treien la pell a l'ós"... i en sortia un jove enamorat.

El cos de dansa en la línia que ens tenen acostumats, d'un alt nivell artístic. Jo em vaig afanyar a felicitar el seu president i el director, vaig creure que s'ho mereixien, com també es mereixen admiració i caliu tots els i les dansaires i col·laboradors de l'Esbart per la tasca que estan portant a terme.

El cert és que mai no he estat gaire d'anar pel món. Algunes vegades prou que m'agradaria poder acudir a altres llocs, a donar suport a algun altre esbart més o menys pròxim, però això és més difícil darrerament degut al meu actual estat físic, que no m'acompanya gaire. Confio que millorarà.

Ricard Jové i Hortonedà.-

El Carnaval del Vallespir/Ball de l'Ós – Esbart Sant Martí de Barcelona

FEM RESSÒ

ESPECTACLE DE DANSA CATALANA AL GREC - FESTES DE LA MERCÈ 2009

Sense cap mena de dubte, el què va succeir aquestes festes, al Teatre Grec de Barcelona va ser excepcionalment interessant i enriquidor. I malgrat l'estopa que hom hi volgui repartir, la part positiva és molt superior. Va ser excepcional. I no pas per una execució més o menys ben aconseguida o un repertori més o menys adient i vistós, sinó pel fet que una colla d'esbarts de Barcelona, s'aplegaven per fer alguna cosa plegats. Deixaven per uns instants les seves diferències, i acceptaven la direcció escènica comuna d'una persona de fora del seu esbart i volien, sobretot això, volien fer-ho. De fet, alguns esbarts van demanar de poder estar en aquest acte, i no quedar-ne a fora, al marge. I això, nois, té un valor humà que supera qualsevol altre aspecte. I és de lluny, per a mi, el que hauríem d'apreciar més. Més que el fet de si hi va anar molta o poca gent, de si hi havia representació municipal o no, o si la premsa professional se'n feu ressò. De fet, l'espectacle en sí, no em va acabar de convèncer, però em va agradar. I és que cada cop més em costa entendre i acceptar perquè als catalans ens és tan difícil de trobar una via convincent per a les presentacions dels nostres balls tradicionals. I entre les moltes qüestions que hom es pot plantejar davant d'aquesta experiència hi ha el fet que hagués estat interessant barrejar els dansaires i compartir durant unes hores el repertori, encara que no fos aquell que habitualment fan.

I ja que parlo de repertori em va sorprendre que si una de les premisses eren els balls recollits per Joan Amades, això es veïés tan poc reflectit en el repertori de balls seleccionats. Pel que fa al fil conductor, la presència dels ballarins professionals que s'expressaven en contemporani, pel meu gust, -que és evidentment molt particular- em sobrava. I no és que no m'agradi la dansa contemporània, sinó pel discurs intern que hom podia acabar inferint: la dansa tradicional catalana i també el ballet folklòric català d'autor, necessiten que se'ls guii, que se'ls porti de la maneta, ja que per ella mateixa, no sap anar sola pel món. I ja sé que aquesta no és ni era la intenció de la Montse Colomé, la directora, però més d'una persona que s'ho mira des de fora, pot arribar a captar-ho de manera sensorial. Però deixant de banda el meu gust tan personal, cal admetre que era una proposta sòlida i ben argumentada.

Per als dansaires, haver pogut treballar amb la Montse Colomé ha d'haver estat evidentment una gran sort, encara que sigui per tan poc temps. La Montse és una professional de baix a dalt, en tots els sentits i a més coneix de primera mà el món dels esbarts, perquè és en el món dels esbarts on s'obrí a la vida de la dansa. Veure i sentir de prop com fa i desfà una persona com la Montse, és sens dubte molt enriquidor. Tant pels dansaires com pels esbarts i els seus directors. I tan és la línia i l'estil de dansa que l'esbart treballi ideològicament. L'experiència és positiva i hagués estat una llàstima que les benes imaginàries haguessin pogut tancar els ulls al creixement personal.

I malgrat que el treball s'ha fet amb tan poc temps, el podem considerar de fantàstic i generós però, no deixa de notar-se una certa manca de temps, de reflexió i de maduració de la proposta. I és que els esbarts dansaires, com a companyies de dansa no professional, tenen un tempo de treball diferent. Els cal sempre més temps. Per aquest motiu seria bo que aquesta experiència tan positiva, no caigués en l'oblit i es tornés a repetir amb més calma i que els dansaires poguessin fruit d'un treball de comunió. Montserrat Colomé i esbarts barcelonins, enhorabona per l'experiència i endavant amb la proposta !

Pompili Massa.-

EL CURS DE L'ANY

BALL DE LA CASTANYA

Novembre. Dia 1, Tots Sants

Per la Conca del Segre, des d'Organyà fins a Targó, feien aquest dia la castanyada en comú. L'agutzil passava per les cases a recollir un mesuró de castanya. Per compte del comú feien una gran foguera a la plaça, i el poble –joves i vells- s'hi aplegaven torrant. Antigament, el comú havia pagat un bot de vi perquè el veïnat es pogués remullar la gola mentre anava menjant castanya. Al voltant de la foguera la fadrinalla ballava el *ball de la castanya*, el qual va prendre nom de la circumstància en què era ballat. Les parelles ballaven sense agafar-se. En iniciar-se el ball els corrents moderns, les parelles van provar d'agafar-se, però la gent va protestar sorollosament per considerar-ho una impudícia. Els que més oposició hi van fer foren els músics. Gairebé sempre, així que una parella s'agafava, els músics paraven de tocar i no s'hi tornaven a posar fins que s'havien deixat anar. Si el cas es repetia moltes vegades, els músics es negaven a seguir sonant i plegaven. Moltes cobses, en llogar-se per tocar la castanya, posaven com a condició que els ballaires no es podien agafar, i que si ho contravenien, podien deixar de tocar sense dret a cap reclamació. Durant molt de temps va mantenir-se la puritat en aquest ball mercès a la decisió dels músics.

1890 - 1959 ==
**2009 ANY
AMADES**

És molt probable que aquest ball constitueixi una resta d'alguna cerimònia litúrgica precristiana relacionada amb el culte als déus mans o a les divinitats lars, que encarnaven l'essència dels avantpassats, de la mateixa manera que el cristianisme diu oracions per les animetes del purgatori i els dedica les funcions religioses de la commemoració dels difunts.

J. Amades. Costumari Català volum V. El curs de l'any

També trobareu els gràfics, les figures i la melodia del Ball de la Castanya, de Peramola a l'Alt Urgell.

El **diccionari de la dansa** de Francès Pujol i Joan Amades ens deixa aquesta definició.

Ball de la Castanya. Ballet molt senzill, airós i saltador. Deu el seu singular nom a un curiós costum estès per alguns pobles de la ribera del Segre i de la comarca solsonina.

L'AGRUPAMENT D'ESBARTS DANSAIRES
Agraeix la col·laboració de totes i tots
els que fan possible el
PUNT INFORMATIU

Per rebre el Punt Informatiu gratuïtament al teu correu electrònic,
cal subscriu-te enviant-nos un e-mail a : agrupament@agrupament.com